

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.	
Pe jumătate de an	120 „			
Pe un pătrar de an	60 „			
Un număr	5 Lei.			
Pentru străinătate pe un an		300 Lei.		

Frăția Ortodoxă Română

Organizarea cercului protopopesc Caransebeș.

Forța clocotitoare a credinței s'a pus în mișcare. Eruptiile ei sporadice dară impetuoase, sub mână viguroasă de conducere spre apa cea pururea vie, prind forme de adevărate minuni, cu deosebire că astăzi se tot vorbește de indiferentism religios. Poate tocmai această depărtare să trezească senzația nostalgiei după isvorul dătător de mântuire al credinței lui Christos; sau e depărtare numai aparentă, căci fondul religios al sufletului omenesc nu se alterează dela o zi la alta!?

Martor ne este trecutul, în special trecutul poporului românesc refractar la orice învoire de ordin religios; martoră conștiința religioasă care vibrează la fiecare triumf în ogorul nesfârșit al credinței.

Un asemenea triumf s'a recoltat Sâmbăta trecută, la sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul de Frăția Ortodoxă Română, cu prilejul organizării cercului protopresbiteral Caransebeș al asociației. S'a văzut în această zi atâta lume la Caransebeș, atâția preoți și popor credincios, din oraș și mai ales din sate, ca la un adevărat pelerinaj. Și dacă în faptă spunem aceasta, intrarea părintelui *Gheorghe Frățilă* din Glimboca în fruntea unui grup de circa trei sute credincioși, din Glimboca și celelalte sate de pe Valea Bistrei, ne stă grăitoare mărturie; intrarea unui preot cu crucea'n mână dreaptă și urmat de popor dealungul satelor și străbătând în oraș evocă momentele biblice, când Mântuitorul era urmat în învățatura lui de bărbați, femei și copii, ziua și noaptea, pe apă, prin munți, în deșert și pretutindenea...

Cinste acestor pelerini și laudă părintelui Frățilă, care i-a condus pe jos la nesecatul isvor

mântuitor de suflete al învățurii lui Iisus Christos!

Serbările au început și aici cu sfânta Liturghie, săvârșită în biserica Sfântului Ioan, de păr. *Teodor Șandru*, *Filip Pop*, *Dimitrie Soceneanțu*, *Petru Bancea*, *Pavel Bogoevici* și diaconul *Zeno Munteanu*, profesor la Academia teologică,

La Priceasnă păr. paroh *Petru Bancea* a rostit o frumoasă predică, în care a zugrăvit societatea omenească contemporană nașterii Sfântului Ioan Botezătorul; o babilonie de credințe, una mai ineficace de cât alta, o sodomă de nelegiuiri și nedreptăți sociale strigătoare după deslegare: era plinirea vremii. Preziua venirii Mântuitorului; printr'un chip minunat se naște Ioan, pregătitorul căii Domnului... Și precum Ioan a fost mâna cea dreaptă a Mântuitorului întru îndeplinirea și desăvârșirea operei sale, așa Frăția Ortodoxă Română este mâna dreaptă a preoțimii întru îndreptarea lumii, decăzută astăzi aproape tot așa de rău ca și pe vremea Botezătorului Ioan...

La sfârșitul sfintei Liturghii s'a făcut rugăciunea chemării Duhului Sfânt.

După masă la orele 4 s'a oficiat Vecernia în biserica catedrală; după orele 3 biserica se umpluse de popor; precis la 4 s'a început serviciul Vecerniei de un sobor de 27 preoți și un diacon. Preoții celebranți au fost următorii: *Teodor Șandru*, *Dimitrie Soceneanțu*, *Filip Pop*, *Petru Bancea*, *Pavel Bogoevici* și *Petru Dalea Caransebeș*, *Dimitrie Anuțoiu Poiana*, *Bujor Borlovan Peștere*, *Ioan Borlovan Maciova*, *Nicolae Bogdan Crâjma*, *Iova Drăghina Buchin*, *Gheorghe Frățilă Glimboca*, *Eftimie Jianu Iaz*, *Ioan Jucos Zervești*, *Nichifor Lazăr Zlagna*, *Ioan Lăpăduș Ohabamâtnic*, *Ioan Ostrovan Ciuta*, *Gheorghe Popoviciu Mărul*, *Simion Șandru Sadova-nouă*, *Mihuț Seracin Rueni*, *Gheorghe Sperlea Zăguzeni*, *Petru Suru Rugi*, *Remus Suru*

Petroșnița, Valeriu Suru Vălișoara, Victor Suru Cârpa, Ioan Terovan Ohababistra, Ioan Turcan Cîreșa și diaconul Zeno Muntean.

În afară de preoții celebranți am remarcat încă, pe păr. Nicolae Corneanu din Apadia, Pantelimon Domil, Eftimie Lăpăduș, Ioan Coșariu, Martin Rădoi, etc. Deasemenea învățătorii — pe lângă cei din Caransebeș în impunător număr (P. Jumanca, M. Jumanca, I. Adam, N. Pârvu, N. Lintia, M. Gavrila, etc.) — T. Buru din Iaz, I. Șoma din Obreja, T. Vornic Prisian, Ilie Bugariu Petroșnița, Pavel Marocvici Prisaca, Ion Lungulescu Ciuta, N. Căpălină Buchini, N. Bocicariu Borlova.

De laudă a fost prezența Dlui Dr. Constantin Murariu, medic și președintele cercului Logoj al Asociației, a Dlui Judecător Comoroșan, avocat Dr. Nicolae Ionescu Caransebeș; avocat Dr. Pavel Iliescu din Teregova și a altor intelectuali de seamă, cu atenție de preocupările F. O. R.-ului!

În cadrul Vecerniei a predicat păr. catihet *Teodor Șandru*, desvoltând cuvintele impresionante ale Mântuitorului *poporul Meu, ce am făcut vouă?* Cu ce a greșit această biserică față de care suntem așa de ingrați astăzi; că ea ne-a făcut numai bine, iară noi îi răsplătim cu rău, cu nepăsare și alteori cu lepădare.

La vecernie, cât și la sfânta Liturghie a cântat corul catedral condus de profesorul de teologie *Constantin Vladu*, care înțelege glasul bisericii, punând în serviciul ei toată însuflețirea și dibăcia, de care a dat și astă dată deplină dovadă.

Președintele secției *DI Dr. Cornel Corneanu*, printr'o cuvântare magistrată — publicată mai la vale — din care se degajează multă grijă pentru „înnoirea bisericii Mântuitorului“ și preocupare deosebită pentru eparhia noastră, deschide ședința. Aduce mulțumire P. S. Episcop diecezan, care a binecuvântat întrunirea de astăzi în numele lui Christos, rugându-L pe Mântuitorul Dumnezeu ca să-i redea sănătatea zdruncinată, punându-l întreg și sănătos în fruntea corabiei Sale. Deasemenea trimite dorirea de înzdrăvenire P. O. D. protopresbiter Andrei, care tot din motive de boală, lipsește din fruntea preoțimii sale; mulțumește preoților participanți în număr atât de remarcabil, învățătorilor, intelectualilor și poporului care s'a ostenit dela sate pe jos, să asculte glasul de chemare al bisericii. Mulțumește corului și conducătorului său pentru concursul ce dă acțiunii de regenerare religioasă pornită de această asociație.

Urmează conferința consilierului ref. eparhial *Nicolae Cornean* despre *ortodoxia creștină*, în care se face apologia acestei credințe, unica adevărată credință a lui Christos. Meritele ei salvatoare și creiatoare în viața popoarelor se văd pas cu pas, în special sunt adânc imprimare în viața istorică a poporului român. Drept aceea poporul nostru are obligații vitale pentru religia ortodoxă, căci numai în numele ei triumfurile sale poartă pecetea de eternitate... Dealtfel această conferință se va publica într'un număr viitor al foii noastre.

După această conferință corul catedral a cântat „Mântuire...“

A urmat espunerea programului F. O. R.-ului de Dl director eparhial *Dimitrie Șgaverdia*; Dsa a arătat covârșitoarea importanță a conștiinței ortodoxe în trecutul nostru de restricte, astăzi conștiința aceasta doarme, și ea din nou să fie activă, intelectualii mireni au înființat „*Frația Ortodoxă Română*“, asociație cu caracter religios. Ea îmbrățișează la sânul ei pe toți, cari doresc apropierea de Christos: intelectuali de toate profesiile, meseriași și țărani trudiți de greul zilei. „*Veniți toți — încheie Dsa — să prăznuim luminata zi de astăzi, însiruindu-ne cu mic cu mare în cadrul acestei asociații, căci așa făcând vom aduce slujbă bună și folositoare neamului, și vom afla har înaintea lui Dumnezeu*“.

Biroul fiind constituit cu președintele secției, dl Dr. Cornel Corneanu se designează de notari Nicolae Cornean consilier referent eparhial și Isaia Suru, profesor de Teologie. Comisia de candidare prezintă următoarea listă pentru

Consiliul Cercului protopresbiteral al Caransebeșului.

a) Biroul: Președinte: Aurel Moaca, consilier referent eparhial, valoros bărbat și distins luptător bisericesc și național, Vicepreședinti: Pavel Jumanca învățător și Constantin Vladu profesor la Academia Teologică; Secretar: George Bredurean funcționar la Com. de avere; Casier: Ioan Terziu, director de bancă.

b) Comitetul de direcție: George Bona comerciant, Const. Călțiu director de bancă, Teodor Dragomir primnotar orășenesc, Mihail Feneșan avocat, Mihail Pătrășcanu farmacist, Mihail Paulcescu librar,

c) Consiliul cercului: George Adam șeful gării, Solomon Bistreaș inv. Jupa, Simeon Boariu proprietar Obreja, Trandafir Buru inv. Iaz, Dimitrie Cuzma, profesor la Școala Normală, Ioan Gander inv. Ferdinand, Ion Hanțu, preș. Reuniunii de cântări *Rusca-montană*, Ienache Ionescu, prof. la liceul Traian Doda, Dr. David

Jurca medic, Ion Lungulescu inv. Ciuta, Simeon Mageriu meseriaş, Ing. Petru Mihalescu, Augustin Muntean director de bancă, Nicolae Novăcescu meseriaş, Teodor Savescu prof. la Gimnaziul de fete, Colonel S. Stepanescu, Ion Ţurlea director şcolar Teregova.

d) Censori: Ilie Bugariu inv. Petroşniţa, Horia Sima profesor, Dr. Constantin Stângu avocat.

Se organizează simultan consiliul F. O. R.-ului din comuna bisericească Caransebeş şi anume:

a) Biroul: Preşedinte: Dr. Dimitrie Novăcescu avocat, abs. al Academiei Teologice, Vicepreşedinţi: Isaia I. Suru prof. la Academia Teologică, Ing. Alexandru Andrei, Secretar: Ioan Stolojescu inv., Cassier: Ioachim Jumanca, contabil şef la Primăria oraşului.

b) Comitetul de direcţie: Ioan Buru pensionar, Nicolae Mihai funcţ. superior P. T. T., Dimitrie Radulovici comerciant, George Stan funcţionar C. F. R., Traian Ţunea profesor la Şcoala Normală.

c) Consiliul parohial: Dr. Chiru Cocoşiu avocat, Ioan Dolnea proprietar, Iosif Dragomir frizer, Trandafir Jianu primcodrean pens., Nicolae Lilescu agricultor, Atanasie Oprea măcelar, Miron Oprean comerciant, Romul Pârvu învăţător, Eliseiu Popa proprietar, Nicolae Rada agricultor, Dimitrie Rabagia agricultor, Atanasie Suciu agricultor, Nistor Stoichescu pensionar, Samson Talpeş fabricant.

Suplenţi: Dimitrie Cârpan comerciant Str. Liceului, Andrei Cocora comerciant, Toma Marşavina ospătar, Ion Novăcescu Cornereviţul agricultor, Ion Rada agricultor, Dimitrie Petria agricultor, Ion Raduţi pantofar, Dimitrie Stângu, Ion Todorovici agricultor, Antânie Vladu meseriaş.

Censori: Nicolae Băloni meseriaş, Ion G. Costinescu prof. la liceul Traian Doda, Nicolae Mieţu exactor consistorial.

Ca membrii de drept în Comitet intră doamnele presidente ale Societăţii femeilor ortodoxe şi „Societatea femeilor române pentru înfrumuşetarea cimiterului ort. rom.“, „Crucii roşii“ şi „Societatea femeilor de meseriaşi“ întrucât sunt de religie ortodoxă şi doi reprezentanţi ai „Oastei Domnului“.

Epuizându-se programul, preşedintele mulţumeşte din nou tuturor participanţilor la această impunătoare manifestare, rugându-i pe toţi, să fie cu trup şi suflet în slujba frăţiei şi deci în calea învăţaturii celei adevărate, arătată de biserica lui Christos!

Cuvântarea

cu care dl Dr. Cornei Corneanu, preşedintele F. O. R.-ului a deschis adunarea festivă de constituire a cercului protopopesc Caransebeş la 24 Iunie 1933.

Cucernici şi iubiţi fraţi în dreapta credinţă,

„Înoeşte-te, înoeşte-te noue Ierusalime, căci ţi-a venit ţie iarăşi lumina şi mărirea Domnului peste tine a răsărit. Această casă Tatăl o a zidit, această casă Fiul o a întărit, această casă Duhul o a înouit...“

Cu această stihire de înouire a sfintei biserici dela mormântul Domnului din Ierusalim deschide ierarhul ierarhilor, Andrei Şaguna, la 16 Septembrie 1868, primul congres naţional bisericesc al reînfiinţatei noastre mitropolii române de religie greco-răsăriteană a Transilvaniei, a Banatului şi a părţilor ungurene.

După un sbucium supraomenesc de peste două decenii, proptit în năzuinţele-i inspirate de Dumnezeu şi nemărginita-i iubire pentru neamul românesc şi biserica strămoşească, şi de bănaţenii Petru, Andrei şi Alexandru Mocsonyi, de Emanuil Gojdu, Vincenţiu Babeş, George Ioanovici, Dr. Aureliu Maniu, primarul Caransebeşului Ioan Peţia ş. a., providenţialul arhieru Andrei Şaguna, cu ochi-i înrouaţi de lacrimile supremei bucurii creştineşti, „depune cu desăvârşită odihnă sufletească toată competenţa legislativă şi administrativă a bisericii noastre naţionale în mâinile congresului prezent şi al celor viitoare, cari singure sunt reprezentanţele legale şi canonice ale întregii noastre provincii mitropolitane, prin urmare competente de a duce şi a conduce trebile administrative, economice, bisericeşti, şcolare şi fundamentale“. Aceste „reprezentanţe legale“, statornicite în constituţia bisericii noastre mitropolitane, Statutul organic, alcătuit de bănaţeanul George Ioanovici de Duleu şi Valea-mare, — pe acele vremuri de slavă naţională şi bisericească secretar de stat în Ministerul cultelor din Budapesta, — se compun „după prototipul învăţăturilor lui Christos, care fondă biserica sa pe libertatea spiritului“ („Vechea Mitropolie“ de N. Popea p. 349).

Temeliuit pe evanghelia Mântuitorului, imperiul de 60 de ani al Statutului organic, constituie cea mai glorioasă epocă de conservare, de înălţare, de înflorire şi de mântuire naţională a neamului şi a bisericii româneşti de dincoaci de Carpaţi.

„Ne vedem cu frăţietate întruniţi pe terenul autonomiei bisericeşti, terenul de aci înainte garantat, necontestat şi necontestaver. Pe acest

teren am zidit templul *libertății confesionale și naționale* și cu organizmul staverit ne-am asigurat *libertatea conștiinței* și propășirea neîmpiedicată pe calea culturii... sunt cuvintele profetice cu care George Ioanovici însoțește acest cel dintâi sobor al celor mai iluștrii reprezentanți — clerici și mireni — ai Națiunii din Ardeal și Banat.

Peste doi ani, la 20 Aprilie 1870, și venerabila noastră episcopie, „înfrumusețată în vestmântul sinodalității, ce i l-au țesut înșiși sf. apostoli și sf. părinți“, își prăznuiește reînvierea, — decretată prin diploma împărătească dela 8 Iunie 1865 —, prin istorica cuvântare a episcopului Ioan Popasu care, întocmai ca și învățătorul său Șaguna, depune așisderea „cu toată încrederea și cu deplină liniște sufletească toată competența legislativă și administrativă a bisericii din eparhia Caransebeșului, împreună cu *responsabilitatea pentru soartea ei viitoare* în mâinile cele credincioase ale *deputaților sinodali mireni și bisericesti*“... pe cari îi povățuește, să-și concentreze toate puterile de muncă „spre a putea trece, uniți în cugetările, în simțămintele și în faptele lor, peste legionul de greutate, lupte și lipsuri, ce ne stau în cale la tot pasul, știind că antagonismul nu stă cu mâinile în sân, ci lucrează neobosit, și atunci își sporește lucrul mai mult, când poate sămăna zizanii între noi... Nimic nu folosește bisericii decât bunăînțelegerea, căci *concordia este izvorul din care fântânește puterea cea minuuată a ei*...“

S'a scurs de atunci jumătate de secol.

Și „soarele s'a întunecat și temelile pământului s'au cutremurat și toate au pătimit“ (Stihovna dela Joi mari), căci neamurile s'au sculat unele împotriva celorlalte. Impărății s'au prăbușit și altele noi s'au ridicat, fundamentate pe dreptatea dumnezească și pe principiile totdeauna biruitoare ale legii, limbii și moșii naționale. „S'au sculat Dumnezeu“ neamului românesc „și s'au risipit vrăjmașii lui“.

Dar la cotitura vremii de învoire națională nu ni-s'a înnoit în Christos și ființa noastră creștinească.

Biserica noastră patriarhală din România întregită și-a înfipt adânc rădăcinile în tradiția șaguniană, ca unica corespunzătoare spiritului democratic postbelic. Ea este însă combătută, împotriva învățăturilor Domnului, și de cei cari se îndoiesc în ea.

Stâlpul de foc al evangheliei Mântuitorului, clădit pe sufletele noastre creștinești, îi va îndrepta însă și pe unii și pe alții înspre învățăturile mesianice, a căror propovăduire să ne fie de acum, nouă, celor înfrățiți în ortodoxia ro-

mână, cea mai de căpetenie a noastră grijă. Iisus Christos. Fiul lui Dumnezeu, „pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s'a pogorât din ceriu“ și ne-a dat *porunca nouă*, ca „să ne iubim unul pe altul, precum el ne-a iubit pe noi“ (Ioan 13 v. 34) și ca „să cunoască lumea, că el iubește pe Tatăl“ (Ioan 14 v. 31).

Să slujim din tot sufletul și din tot cugetul nostru la altarul acestei iubiri dumnezeiești și „toată viața noastră lui Christos Dumnezeu să o dăm“, căci această poruncă este tabla de piatră a credinței noastre ortodoxe, pe care s'a clădit și a rodit autonomia mitropoliei restaurate a Ardealului și Banatului.

Mântuitorul ne cheamă stăruitor: „veniți la mine cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni pe voi... și luați jugul meu asupra voastră... căci acest jug este bun și povara mea este ușoară“ (Matei 11 v. 28—30). Și iarăși zice: „oricine voește să vină după mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze“, (Marcu 8 v. 34) căci „Crucea este pazoarea a toată lumea, crucea este podoaba bisericii, crucea este stăpânia împărăților, crucea este mărirea îngerilor și *crucea este întărirea noastră a credincioșilor*“... în Christos (Svetilna din ziua Crucii).

Să nu mai zăbovim deci fraților, ci să ne îndreptăm pașii noștri cu hotărâre spre Iisus, căci „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit dela El, părintele luminilor este“ (Rugăciunea amvonului).

Veniți deci *să-l vedem pe Domnul*, pe cel care s'a arătat apostolilor în Ierusalim după sfânta învierea sa și să-i strigăm, întăriți în dreapta sa credință, ca și Toma cel îndoelnic: „Domnul meu și Dumnezeuul meu“, (Ioan 20 v. 25, 28) „în toate zilele bine te vom cuvânta și vom lauda numele tău în veac și în veacul veacului“ (Doxologia mare).

Cucernici creștini,

Episcopia renăscută a Caransebeș a îndurat multe suferințe. Și calvinismul și catolicismul și mahomedanismul și slavismul s'au străduit în cursul veacurilor să-i răpească ființa. Ea a stat însă întotdeauna sub paza lui Dumnezeu și astfel a biruit toate vicisitudinile vremii și ale mânilor omenești. Cruciada împotriva ei însă n'a încetat nici în Statul nostru național român întregit. Ea este pornită din partea celor ce nesocotesc drepturile istorice ale Banatului, fixate cu competență de istoriograful Nicolae Tincu Velea în a sa „Istoria bisericească poli-

tico-națională" și cari, întocmai ca și întreaga suflare românească de totdeauna a provinciei noastre — începând dela adunarea națională din 1848 dela Logoj și continuând în toate conferințele naționale ce s'au succedat, — cer cu hotărâre *restaurarea vechei mitropolii a Banatului* cu episcopiiile, ce își au originea în negura veacurilor, a Timișorii, a Caransebeșului și a Lipovei-Arad. „Este prea aproape de adevăr — zice protosințelul Nicolae Popea —, că titulatura aceasta de mitropolie, după încetarea mitropoliei Severinului și-o rezervă sie-și episcopia Timișorei, întocmai după cum și le rezervă și mitropolia Transilvaniei sieși pe ale episcopiiilor ei sufragane apuse, care titulatură apoi dela episcopia Timișorii se derivă mai târziu la cea a Icnopolei. Aceasta o adevărește în fine chiar și păstrarea corbului de deasupra porții reședinței episcopicești dela Timișoara“... (N. Popea: „Vechea Mitropolie“ p. 61). Ea este pornită și de cei cari au uitat argumentele ex antiquitibus ecclesiasticis, cari au determinat despărțirea noastră ierarhică de sârbi, aduse la 4/16 Maiu 1868 în Casa magnaților din Budapesta de mitropolitul Șaguna: „în vechime insula Cipru s'a alăturat la principatul Antiohiei și Ciprul a devenit o provincie a Antiohiei. Insula Cipru încă în vechimea cea mai mare a fost o mitropolie de sine stătătoare și independentă de oricare altă mitropolie, pentrucă mitropoliile în biserica noastră de a toată lumea sunt între sine independente și egal îndreptățite, căci aceasta o prescriu canoanele. Dar mitropolitul din Antiohia se nevoia de a-și subordona sie-și mitropolia din insula Cipru, aducând de motiv, că Ciprul precum depinde în cele profane de Antiohia, așa trebue să depindă și în cele spirituale de Antiohia. Tocmai în acelaș timp se ținu sinodul ecumenic al treilea la 431 în Etes, la care clerul din Cipru a recurs împotriva mitropolitului din Antiohia. Sinodul a desbătut acest recurs și prin canonul al 8-lea a decis, că mitropolitul Antiohiei n'are a se amesteca în mitropolia Ciprului, nici a-o apăsa sau a-o nimici și a-o trece în jurisdicțiunea altui mitropolit, provocându-se acest sinod ecumenic și la canoanele sinoadelor de mai înainte, cari rânduesc, că mitropoliile între sine sunt independente și egal îndreptățite și că praxa aceasta se susține în întreaga biserică noastră“.

În fața acestui argument, atât de grăitor, oare nu vi-se pare, că strădaniile celor cari osteneșc la încheierea convenției bisericești cu Jugoslavia sunt potrivnice spiritului șagunian.

Episcopia noastră își reclamă păstrarea netinsă și integrală a hotarelor sale istorice și

etnice și „Frăția Ortodoxă Română“ din această eparhie, adumbrată de binecuvântările celui dintâi episcop bănățean, a Prea Sfințitului Iosif — stăruitor inflexibil în tradiția șaguniană — făgăduiește în această istorică catedrală, — martoră a atâtor umiliri și înălțări naționale —, că nu se va abate nici odată dela drumul mântuirii noastre, trasat cu atâta ardoare pentru așezămintele lui Christos de ierarhul bănățean, a cărui viață laborioasă este înflorită cu pecetea darului Duhului sfânt al ortodoxiei bănățene.

F. O. R.-ul se ostenește „să afirme și să apere în orice împrejurări credința ortodoxă, prestigiul și drepturile ei în viața de Stat“. Înșiruiți-vă deci, iubiți frați în Domnul, sub flamura ei, ca să vă apărați credința ortodoxă bănățeană, astăzi primejduită și de cei cari vreau să ne mute sediul episcopiei și de cei cari vreau să ne ciuntească hotarele ei, nedându-și seamă, că sufletul Banatului nu poate fi despăcat nici odată prin linii demarcaționale săpate de mâni omenești.

Și mântuiți sufletele voastre întorcându-vă la Christos și înoindu-vă în El, căci „lege veche și bună orânduială tocmită era, ca să se cinstescă înoirile, sau mai vârtos cele nouă prin înoini. Pentru aceea după cum zice Isaia: se înoiesc către Dumnezeu ostrovele, sub cari se înțeleg bisericile cele ce se alcătuesc și se întemeiază neclătit întru Dumnezeu. Dreptacea și noi înoirile cele de acum, duhovnicește să le prăznuim“, (Stihirea înoinii sf. învierii a Domnului Iisus Christos) căci „templu al lui Dumnezeu suntem și Duhul lui Dumnezeu sălășluește întru noi“ (1 Corint. 3 v. 16).

Deschid adunarea festivă de constituire a cercului protopopesc al Caransebeșului.

Cuvântul

de încheierea anului școlar, la liceul Traian Doda, rostit de directorul Matei Armaș, la 21 Iunie 1933.

(Continuare)

Peatra unghiulară a mărețului edificiu de azi a fost pusă nu mult mai târziu după înființarea școlii, iar la anul 1915 clasele gimnaziului, căci așa îi ziceam noi, își urmează cursurile regulat în noul edificiu. Nu era însă — domnilor — această școală, școala visată cândva de generalul Traian Doda, care la 1895 a murit fără mângăierea de a-și vedea scopul ajuns. Și nu era acest liceu, acel dorit de toți acei grâniceri cari au contribuit cu obolul lor la zidirea și înființarea acestei școlii. Nu era

această școală nici aceea, dela care biserica putea să aștepte sprijinul dorit și pentru care ea la timpul său orinduse în dumineci și sărbători umblarea tasului și nu era această școală nici școala pe care Comunitatea de avere o credea aducătoare de speranțe și bucurii. Inșă noi cei de atunci am venit totuș la școală și am venit încă mulți! Căci știam că prin mulțimea noastră vom învinge! Știam că prin numărul mare vom ajunge la puterea de-a ne conserva, căci unde erau doi și Dumnezeu era cu noi și ne puteam mai ușor păstra cece aveam mai sfânt și mai dulce: limba și credința și astfel toate strădanțiile legilor de atunci cari căutau să ne contopească limba în limba lor, istoria noastră în istoria lor și credința noastră în credința lor, au rămas zadarnice, pentrucă un lucru s'a uitat: la spatele noastre erau și mamele noastre, care ținând candelile credinței și a nădejdilor de mai bine, aprinse, se rugau pentru noi, ca sa nu cădem în luptă.

Această școală însă, — domnilor — chiar în prima ei epocă, zis și epoca maghiară, ni-a făcut un mare serviciu, căci în mod indirect ni-a trezit conștiința, încât la un moment dat, în și prin această școală am găsit și înțeles și acel bine pe care l-am văzut cu toții în anul 1918, care an, nu ne-a găsit nici pe noi nepregătiți, ci veghind cu candelile aprinse așteptam să sosiască ciasul. Enormă distanță și totuș par'că eri a fost! Școala de atunci ca și cea de azi și-a jucat și interpretat rolul perfect de bine! Puțini pot fi înscrși în cartea neagră, dar și aceștia au fost iertați și chemați la marele ospăț al neamului dela anul 1918 ca împreună cu toți românii, să lea parte la bucuria și fericirea marelor evenimente.

Anul școlar 1918/19 este anul naționalizării liceului. La 1 Iunie 1919 cu ocaziunea preluării imperiului românesc și peste jud. Caraș-Severin, se arborează tricolorul românesc de către liceenii noștri pe creștetul liceului, împreună cu emblema regală română în fața unui emoționant și rar entuziasm, botezându-l: liceul „Traian Doda“.

Steagul a fost sfințit în biserica catedrală, de către prea On. Domn protopop A. Ghidiu, având nașă pe liceana Maria Șușoi astăzi D-na prof. C. Danciu prefect de Mehedinți. A urmat apoi cuvântarea inimoasă a D-lui Dr. Cornel Corneanu pe atunci prof. de limba română a acestei școli, care în fața unei imense mulțimi a predat steagul în paza tinerimii legându-le la inimă dragostea cu care sunt datorți până la moarte. Acestea, domnilor, sunt cele mai fru-

moase amintiri poate a sfârșitului glorios din prima epocă a liceului nostru.

În toamna anului 1919, liceul nostru își începe epocă a doua cu un corp profesoral românesc, toți bănațeni și pe de-asupra câțiva din ei, ieșiți chiar din acest liceu, în frunte cu harnicul lor director de atunci, acum inspectorul șef al regiunii, D-I Sabian Evuțian, care își jertfesc toată energia, tot timpul și toată dragostea pentru creșterea fiilor acestor foști grăniceri, dându-le o viață nouă, un suflet nou! Desigur — domnilor — pentrucă un suflu nou a pătruns aci între aceste ziduri. Liceul a fost românizat complet nu numai prin înfigerea tricolorului românesc, nu numai prin sfințirea lui de către fostul episcop al Caransebeșului, azi Patriarh al României, I. P. S. S. Dr. Miron E. Cristea, la care act religios au asistat toate notabilitățile Caransebeșului, și nu numai prin faptul că am avut un corp prof. român și elevi români, ci, și mai ales fiindcă din toamna anului 1919 începând, s'a sălășluit între aceste ziduri cu adevărat, dragostea față de neamul românesc, țara românească și regele ei, față de limba românească și credința noastră față de aproapele nostru și chiar față de cei ce ne urăsc pe noi și tot cecece s'a plămădit și se plămădește de atunci și până azi aci se încadrează perfect de bine în cuprinsul acestor bunuri sufletești ce noi le avem.

Da — domnilor — aitul este spiritul care conduce și stăpânește liceul nostru dela 1919 încoace și tocmai aci este contrastul care există între aceste două epoce ale acestei școle.

Noi nu învrăjbim pe cei ce nu sunt cu noi, nu urim pe cei ce nu ne iubesc, noi respectăm pe toți de-opotrivă și dăm tuturorora suflet din sufletul nostru, viață din viața noastră. O facem aceasta, căci avem în vedere și porunca lui Dumnezeu: iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși, iar aproapele nostru, Iisus a dovedit-o, că nu este condiționat nici de neam nici de credință. Și-o mai facem, fiindcă avem în vedere și dictonul: Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face. Școala noastră invită la sânul ei pe toți aceia, care vreau să facă carte și ea dă cunoștințe din domeniul culturii și civilizației umane universale, și nu ne vom mărghini numai a spune, că mai întâi noi — și alții nu!

Conduși de cele mai bune intenții și sentimente, având dintre cele mai bune forțe didactice în fruntea cărora am avut ca directori pe D-nii Sabian Evuțian, Gh. Noaghea, Ioan Penția, credem că din cei 25 de ani de activitate ai acestui liceu, timp de 14 ani, adecă în epoca cea de a doua, am reușit să facem cecece

însuș generalul Traian Doda aștepta cândva. Credem, că granița noastră de odinioară cât și acest colț de țară zis Banatul, își are tot sprințul în flii săi, pe care această școală i-a împânzit aproape în toate domeniile de activitate a României noastre de azi. Din cele 25 serii de absolvenți ai acestei școale, găsiți astăzi, medici, ingineri, profesori, avocați, magistrați, preoți, învățători, oficeri, etc. așezați în centrele cele mai însemnate ale țării, care mulțumită acestui liceu — cutez să afirm — se găsesc astăzi, unde se găsesc. Căci nu știu câți din aceștia dacă n'ar fi existat liceul din Caransebeș, ar fi avut mijloacele necesare să o studieze în Brașov înainte de unire, ori Logoj sau Timișoara după unire. Și nu mă îndoiesc că toți aceia cari știu despre această scribare, dar n'au posibilitatea să fie prezenți, ei sunt cu sufletul în mijlocul nostru. Dea Dumnezeu, ca șirul absolvenților pe care liceul nostru îi va da neamului în spiritul cel de azi, să fie nesfârșit și să dureze în vecii vecilor!

(Sfârșit)

ȘTIRI

Pentru locul de închinare „Piatra Scrisă” de lângă comuna Armeniș a donat dl notar cercual Petru Belba din Băile-Erculane suma de 500 Lei, care sumă s'a predat destinațiunii sale cu mulțumită.

Reînnoirea tratatului cu Italia. La 18 Iulie espiră tratatul de amicitie încheiat pe șase luni între România și Italia. Acest tratat se va reînnoi pe un nou period — probabil tot de șase luni. — Reînnoirea o va face, din partea țării noastre, Dl Ion Lugoșianu noul ministru pe lângă Quirinal, a cărui numire în diplomatie coincide cu reînnoirea legăturilor de amicitie din cele două țări latine.

Ce plănuește Adolf Hitler? Ajuns odată cancelar al Germaniei, Adolf Hitler visează la mai mult. Așa, contând pe boala mareșalului Hindenburg care e foarte înaintat în vârstă, tânărul cancelar va da o lovitură de stat, anulând constituția dela Weimar, de care se conduce Germania republicană de azi, și se va proclama dictator. În vederea acestui scop el desființează toate partidele și grupările opoziționiste și creiază, chiar cu forța un curent pentru popularizarea sa și a partidului hitlerist, cu alte cuvinte contemplează un fel de bolșevism național.

„CATIHETICA”

păr. profesor Dr. Petru Barbu costă
60 Lei + speșele de transport!

CONCURSE.

Pe baza ord. Venerabilului Consistoriu diecezan dtdo 10 Martie 1933 Nr. 1222 B. ex 1933 se escrie concurs pentru ocuparea postului de paroh la parohia I-a de clasa II-a devenită vacantă prin moartea preotului Corneliu Putici din comuna Coștei (Kustilj), Jugoslavia, via: Vârșeț (Vrsac), protopresbiteratul Vârșețului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 30 jug. pământ arător și fânațe, după care alesul preot va suporta toate sarcinile publice.

2. Stola uzitată.

3. Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursele lor, conform regulamentului pentru parohii adresate comitetului parohial din Coștei (Kustilj) prin Prea On. Oficiu protopresbiterat din Vârșeț (Vrsac).

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în sfânta biserică în vr'o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă numai cu încuviințarea prealabilă a Prea Sfinției Sale Domnului Episcop și Prea On. Domn protopresbiter tractual și nici de cum în ziua de alegere.

4. Acest concurs se escrie fără casă parohială.

Coștei, la 9 Aprilie 1933.

Gaita Drăgan m. p. Pr. **Oct. Trailovici m. p.**
preș. com. par. 3—3 not. com par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* protopresbiter.

Nr. 2462 B. ex 1933.

Acest concurs se aprobă cu aceea, că — în baza alineatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial dtdo 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B. ridicat și la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. protoc 33 ex 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea consistoriului mitropolitan Nr. 358 ex 1928 din 13 Noemvrie 1929, — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința consiliului eparhial, ținută în 13 Iunie 1933.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

*

Consiliul parohial ort. rom. din Forotic în baza ord. Ven. Cons. Eparh. Nr. 6362 B. ex 1915 publică concurs pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioachim Dabici cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele

Emolumente:

1. Din sesiunile parohiale: 8 jug. din „Solovan”, 8 jug. din „Gârbovăți”, 4 jug. din „După culme”, 3 jug. din „Din Dos” și 8 jug. din „Din Dos”.

2. $\frac{1}{2}$ intravilan din „Dealul Școalei”.

3. Stola întreagă uzitată.

Alegândul capelan se va îngriji singur de locuință.

Viitorul capelan va fi deobligat a preda singur catechizația și a servi independent de parohul său și a suporta sarcinile publice împreună cu realitățile care formează dotațiunea sa de capelan.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs adjustată cu documentele prescrise Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. rom. din Oravița iar cu prealabila încuviințare a acestui oficiu se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică — dar nici de cum în ziua de alegere — spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare bisericească.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan fără de care act nu pot fi luați în considerare.

Din ședința Consiliului parohial ținută la 29 Ianuarie 1933.

Pavel Frențiu

not. cons. par.

3—3

Mitrofan Ciorei

paroh, preș. cons. par.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral:

Virgil Musta protopresbiter.

Tipografia

și **Librăria**

Diecezană

Caransebeș

Este înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți românești literare și științifice, requizite școlare și de birou.

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile.

Legătorie proprie.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN

DIN BĂILE ERCULANE

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumusețe rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

Administrația „Vilei Doboșan”
din Băile-Erculane.

Mersul trenurilor

dela 15 Maiu 1933 din gara Caransebeș

Dela Orșova spre Timișoara			Dela Timișoara spre Orșova		
Sosește		Pleacă	Sosește		Pleacă
4:40	Personal	tren local	1:41	Personal	tren local
tren local	Personal	4:50	tren local	Personal	2:15
5:48	Accelerat	5:55	7:43	Personal	tren local
tren local	Personal	10:10	9:31	Accelerat	9:37
15:19	Pers.*)	15:24	14:31	Rapid Simplon	14:38
16:30	Rapid Simplon	16:36	15:50	Pers.*)	15:58
22:12	Accelerat	22:18	19:48	Accelerat	19:54

*) București—Timișoara.

*) Timișoara—București.

Dela Hațeg

Spre Hațeg

Sosește		Pleacă
5:37	Tren mixt ¹⁾	Mixt până la Băuțar 7:55
10:10	Tren mixt ²⁾	Mixt până la Băuțar 19:55
20:47	Tren mixt ¹⁾	Mixt până la Subcetate 12:10

1) Dela Băuțar.

2) Dela Subcetate.

AVIZ.

Librăria Diecezană
din Caransebeș

**cumpără
ceară curată**

cu prețurile cele mai avantajoase,
în ori ce cantități.